

ŽUPANIJSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2026.

Razred ili kategorija natjecanja: 5. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ /50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka. Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljeni prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKIH PRILOGA.

1

2

3

4

1

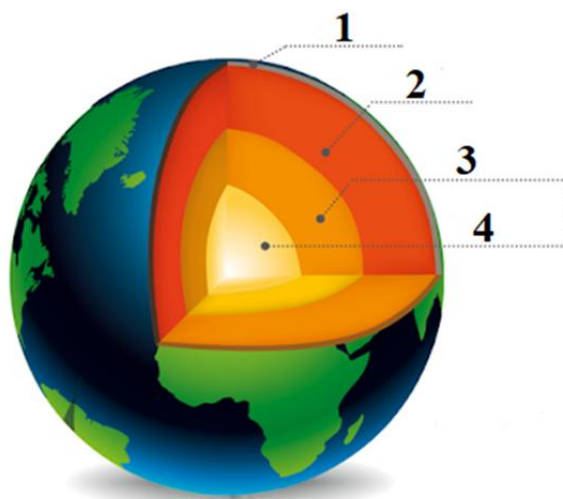
1. Na crtu ispod odgovarajućeg priloga **upišite ime polutke** na kojoj se u cijelosti vidi drugi po veličini kontinent na Zemlji. **Pazite, tri crte moraju ostati prazne.**

2

2. Ime je oceana u kojemu se nalazi točka na sjevernoj Zemljinoj polutki koja prilikom Zemljine rotacije ne mijenja svoj položaj u odnosu na Zemljinu os _____ ocean. Zemljine polutke na kojima je prikazana ta točka označene su brojevima _____.

2

3. Puni je naziv sloja Zemlje koji ima najveći volumen _____ . Na priloženome crtežu taj je sloj označen brojem _____. Puni je naziv sloja Zemlje koji predstavlja vanjski dio litosfere _____ . Na priloženome crtežu sloj koji predstavlja vanjski dio litosfere označen je brojem _____ .

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA GEOGRAFSKE KARTE I FOTOGRAFIJA.

1

4. Odredite apsolutnu visinu kote zaokružene crvenim krugom i označene brojem jedan ako relativna visina između Vita gl. i prikazane kote iznosi 6 metara?

Prostor za računanje

Apsolutna je visina kote _____.

1

5. Naziv je topografskoga znaka na karti zaokruženoga plavom bojom _____.

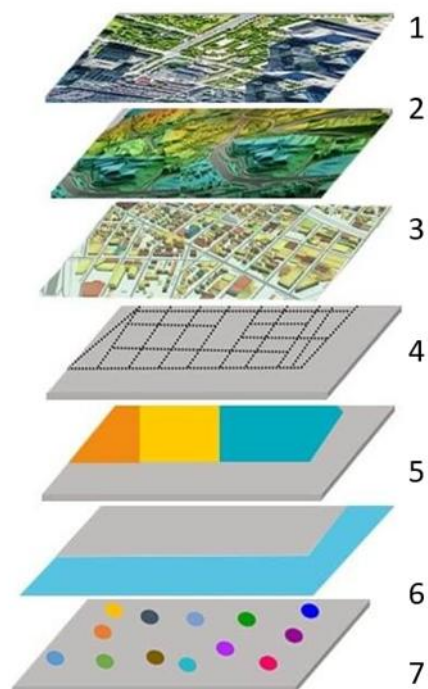
Od priloženih fotografija, zaokruženi topografski znak možemo povezati samo s fotografijom označenom brojem _____.

3

6. Na priloženoj geografskoj karti reljef je prikazan pomoću _____, a zelena boja označava _____.

U podjeli karata prema sadržaju priloženi isječak geografske karte pripada _____ kartama.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKIH PRILOGA.

1

7. Kojim je brojem prikazan sloj koji prikazuje stambene objekte? _____

2

8. Povežite navedene opise upisivanjem odgovarajućeg slova na crtu ispred ponuđenih odgovora.

A) grb Dalmacije

B) grb Dubrovačke Republike

C) grb Istre

D) najstariji hrvatski grb

E) grb Slavonije

_____ grb označen brojem 1

_____ grb označen brojem 2

**U SVAKOME OD SLJEDEĆIH TRIJU ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2	
---	--

9. Koje su tvrdnje o obliku Zemlje točne?

- a) Najkraća zamišljena crta koja dijeli Zemlju na sjevernu i južnu polutku prolazi kroz Greenwich.
- b) Promjer Zemlje na ekvatoru veći je nego promjer između Sjevernog i Južnog pola.
- c) Zemlja ima jednak opseg na svim usporednicama.
- d) Zemlja je na polovima malo spljoštena zbog svoje rotacije.
- e) Zemlja je savršena kugla jer se tako prikazuje na globusu.

2	
---	--

10. Koje su tvrdnje o ponašanju tijekom i nakon potresa točne.

- a) Ako se potres dogodi dok si u vozilu, treba odmah naglo zakočiti i izaći iz vozila.
- b) Ako se za vrijeme potresa nalaziš u zatvorenome prostoru, trebaš stati uz vanjski zid zgrade i čekati da potres prestane.
- c) Nakon prestanka potresa treba izbjegavati upotrebu dizala i provjeriti postoji li opasnost od požara ili oštećenja instalacija.
- d) Tijekom potresa u zatvorenome prostoru preporučuje se skloniti se pod čvrsti stol, zaštititi glavu i vrat te se udaljiti od prozora.
- e) Za vrijeme potresa na otvorenome prostoru treba stati ispod mosta ili nadstrešnice kako bi se zaštitio/zaštitila od padajućih predmeta.

2	
---	--

11. Koje su tvrdnje o granicama Hrvatske točne?

- a) Granica s državom na zapadu Hrvatske dijelom prati tok rijeke Kupe i Sutle.
- b) Granicu na moru Hrvatska ima samo s Italijom.
- c) Najdulje kopnene granice Hrvatska ima s Bosnom i Hercegovinom i Mađarskom.
- d) Rt Oštra krajnja je točka Hrvatske koja se nalazi u Palagruškoj otočnoj skupini.
- e) Najsjevernija točka Hrvatske jest Žabnik, dio općine Sveti Martin na Muri, i nalazi se na granici sa Slovenijom.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH, U DRUGI STUPAC U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

3

12. Pozorno pročitajte tekst o reljefu i postupite prema uputi za rješavanje zadatka.

Reljef nastao djelovanjem biljnih i životinjskih vrsta naziva se antropogeni reljef. Primjer takvog reljefa jest šupljikava stijena nastala taloženjem kalcijeva karbonata na mahovinu, a naziva se stalagnat. Takve se tvorevine najčešće nalaze uz slapove i brze planinske rijeke u krškim područjima. Proces njihova nastanka naziva se trošenje.

POGREŠAN POJAM (NETOČNA RIJEČ)	TOČAN POJAM (TOČNA RIJEČ)

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH DVAJU ZADATAKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽITE TOČNE POJMOVE.

2

13. Dugotrajna/kratkotrajna podrhtavanja tla nazivamo potresima. Najrazorniji potresi nastaju na granicama **podvlačenja/razmicanja** litosfernih ploča. Mjesto u unutrašnjosti Zemlje gdje potres nastaje naziva se **epicentar/hipocentar**. U prosincu 2020. razoran potres pogodio je **Petrinju/Zagreb** i uzrokovao veliku materijalnu štetu.

2

14. Znanstvenik **Andrija Mohorovičić / Alfred Wegener** zaključio je da su kontinenti nekada bili spojeni u jedinstveno kopno nazvano **Gondvana/Pangea**. Građu Zemlje i nastanak potresa proučavao je znanstvenik **Andrija Mohorovičić / Alfred Wegener**. Ovaj je znanstvenik došao do otkrića o posebnom dijelu Zemljine građe koji se nalazi na granici **kore i plašta / plašta i jezgre**.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3

15. Promotrite priloženu geografsku kartu.

- a) Imena su europskih regija kojima Hrvatska pripada prema geografskome položaju _____ i _____ Europa.
- b) Sjedište organizacije u čijemu je članstvu Hrvatska od 2013. godine je u državi čije je ime _____, koja je na priloženoj karti označena brojem _____.

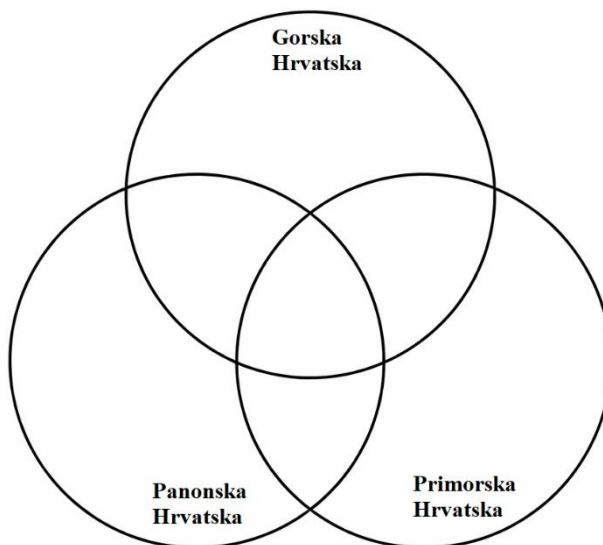

U SLJEDEĆEMU ZADATKU RAZVRSTAJTE POJMOV E UPISOM PO JEDNOG SLOVA U ODGOVARAJUĆA POLJA VENNOVA DIJAGRAMA.

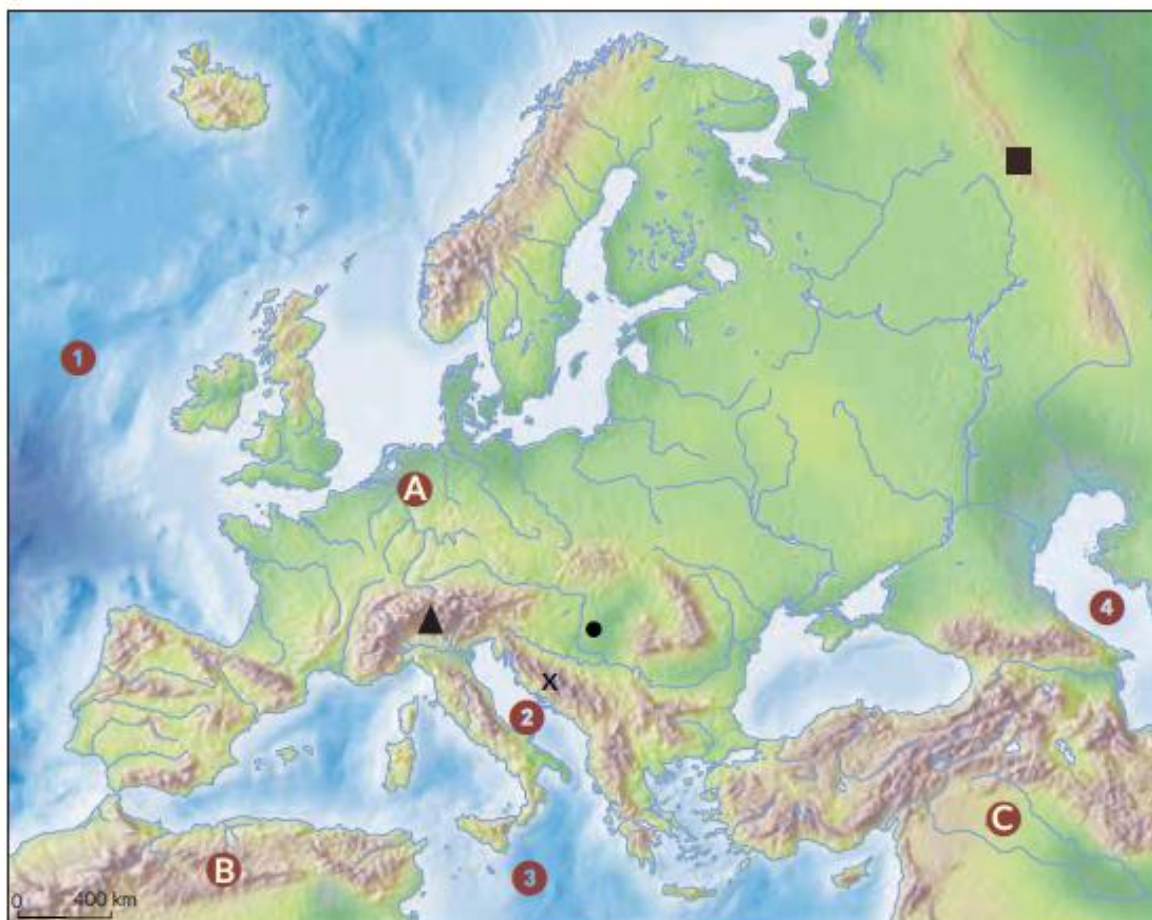
3

16. Razvrstajte navedene pojmove o prirodnogeografskim regijama Hrvatske u odgovarajuća polja na Vennovu dijagramu.

- A) granica s Bosnom i Hercegovinom
- B) granica s Mađarskom
- C) hrvatski prag
- D) Kvarner
- E) Ličko-senjska županija
- F) rijeka Kupa

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3

17. Ime je uzvisine koja je prirodna granica između kontinenata označenih slovima A i C _____, a na priloženoj je geografskoj karti ta uzvisina označena znakom _____ (precrtajte znak s karte).
 Prema geološkoj starosti uzvisina pripada _____.
 Južno od označene uzvisine granica prolazi _____ jezerom koje je na priloženoj geografskoj karti označeno brojem _____.

1

18. Ime je ravnice niže od 200 m nadmorske visine koja se nalazi sjeveroistočno od Dinarida _____, a na priloženoj geografskoj karti prikazana je znakom ili slovom _____ (precrtajte znak ili prepisite slovo s karte).

1

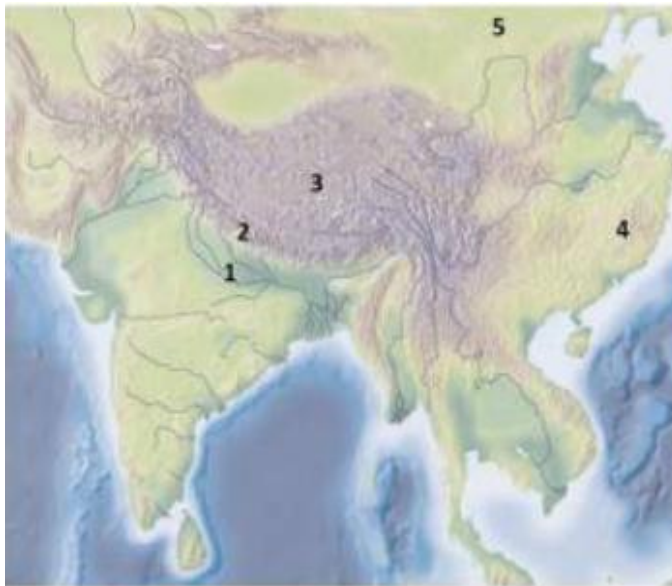
19. Ime je unutarnjega mora između kontinenata Starog svijeta _____ more, a na priloženoj geografskoj karti označeno je brojem _____.

**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH GRAFIČKIH
PRILOGA.**

3

20. Zaravnjeni prostor na visini većoj od 4000 m na priloženoj geografskoj karti označen je brojem _____. Takve prostore nazivamo _____.

Geografsko je ime te reljefne cjeline _____, a ime je kontinenta na kojemu se nalazi _____.

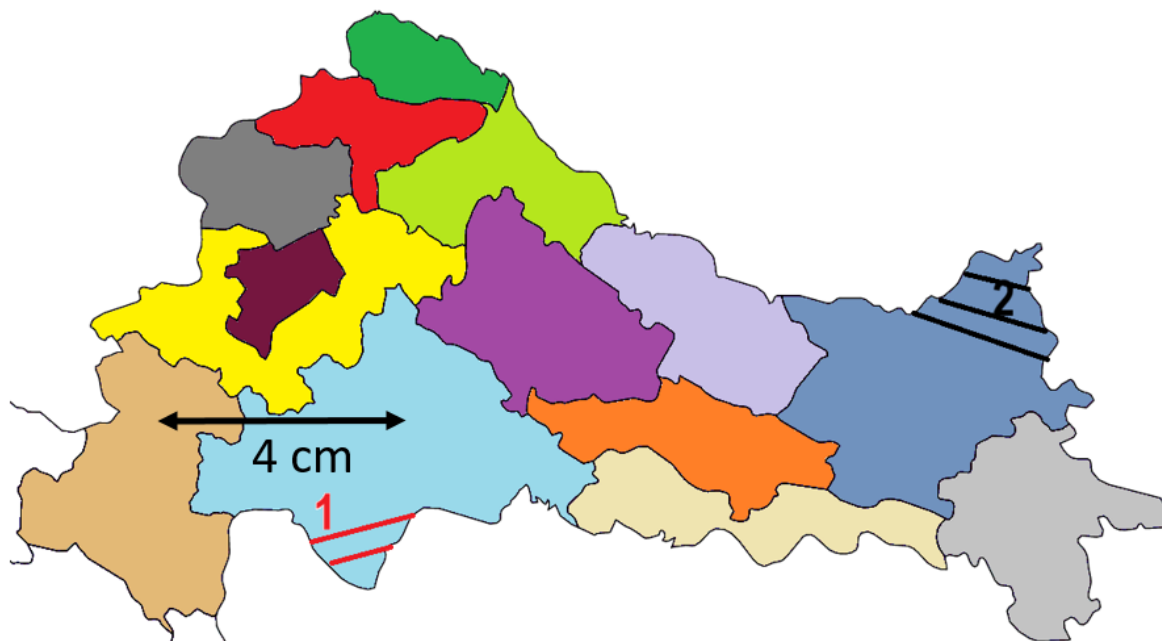
2

21. Kako nazivamo pojavu koja je prikazana na fotografiji? _____

Ovakvo preoblikovanje reljefa nastaje zbog utjecaja _____ koja uzrokuje pokretanje površinskoga sloja tla.

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU ISJEČKA ŽUPANIJSKE
KARTE HRVATSKE.**

2

22. Ime je tradicijske regije označene crvenim kosim crtama i brojem 1 _____
i nalazi se u županiji čije je ime _____.

2

23. Ime je tradicijske regije označene crnim kosim crtama i brojem 2 _____
i nalazi se u županiji čije je ime _____.

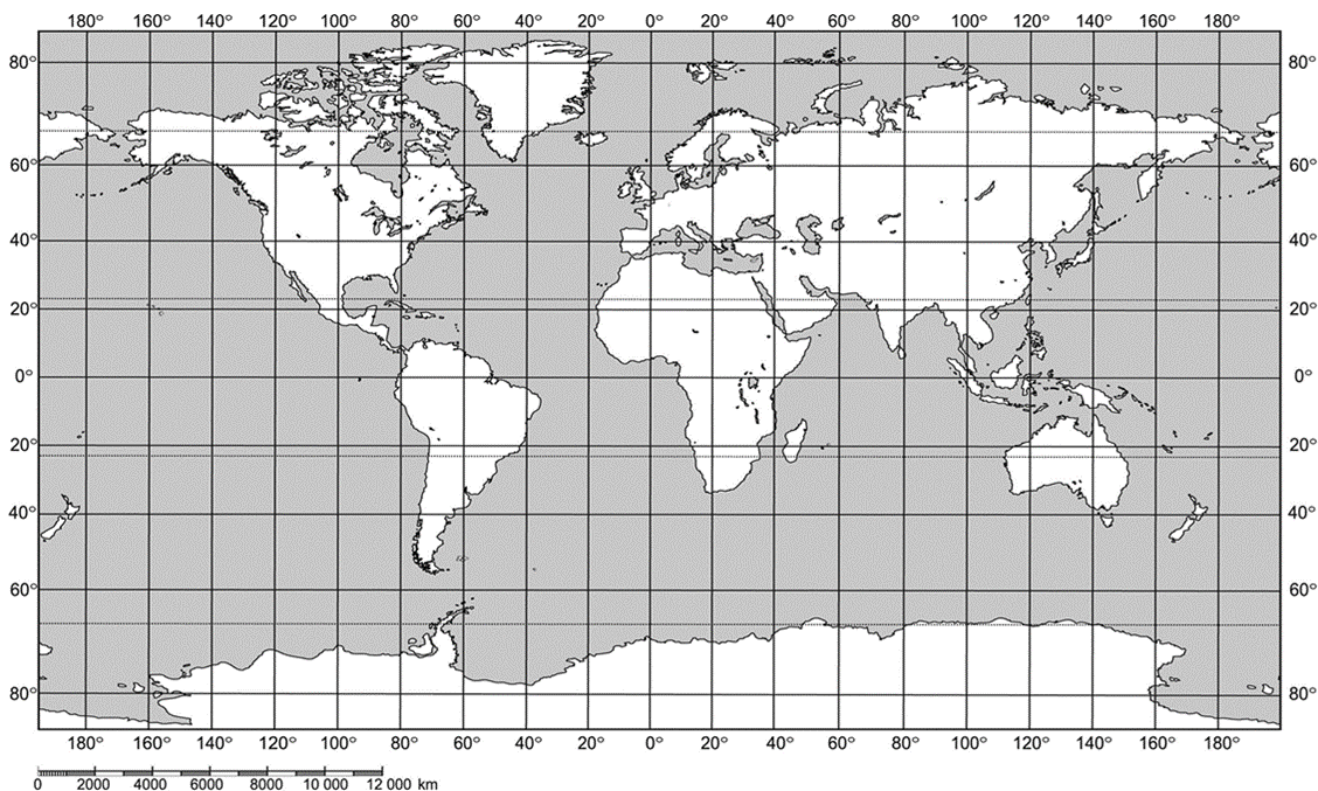
1

24. Izračunajte u kojemu je mjerilu je izrađena priložena karta ako je stvarna udaljenost od
100 km na karti označena crnom strelicom.

Prostor za računanje.

Karta je izrađena u mjerilu _____.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA I CRTEŽA.

1

25. Na većoj geografskoj karti označite znakom X otok koji se nalazi 65° sjeverno od ekvatora i 18° zapadno od početnoga meridijana, a dio je reljefnoga oblika na priloženoj manjoj geografskoj karti omeđenoga crvenom linijom.

1

26. Na priloženoj većoj geografskoj karti upišite ime oceana u kojemu se nalazi prikazani reljefni oblik.

1

2

3

1

27. Naziv je reljefnoga oblika na priloženoj manjoj geografskoj karti omeđenoga crvenom linijom _____. Taj je oblik nastao gibanjem litosfernih ploča koje je na crtežu označeno brojem _____.